

2957 ²⁸/₁ 16 : 1. Beh. af F. t. L. om Udlaan af Stats-Laanefonden til Udstykning af Landejendomme. 2958

vil altsaa haabe paa, at Lovforslaget faar en velvillig Behandling i det Udvalg, som ventes nedsat.

Brorsen: Uoverensstemmelserne er jo ikke ret store, saa vidt jeg kan skønne af, hvad man har hørt fra de forskellige Ordførere. Der er derfor størst Sandsynlighed for, at Lovforslaget i alt væsentligt vil kunne vedtages, saaledes som det er forelagt af den højtærede Finansminister. Jeg finder ingen Anledning til at optage en Debat med det ærede Medlem fra Næstved (Andreasen) om Begrebet „Fæste“, og om man skal have noget ind i Lovforslaget derom. Jeg tror nok, at vi til sidst enes, idet jeg har det Indtryk af det ærede Medlems Tale, at til Trods for, at han fremsatte en Kritik af Lovforslaget, fordi det ikke indeholdt noget om Fæste, saa vil hans Parti dog til syvende og sidst alligevel stemme for Lovforslaget, ogsaa uden nogen Bestemmelse i saa Henseende. Vi enes altsaa nok til sidst, og det vilde saa kun være en teoretisk Diskussion, vi kunde faa her om Fæste, og en saadan finder jeg ikke, der er Grund til at optage. Spørgsmaalet var stærkt fremme i 1905, da Lovforslaget blev fremsat af Finansminister Lassen; men jeg synes ikke, at der i alt Fald i dette Øjeblik er nogen særlig Anledning til at frafalde noget i Retning af Fæste, da Landbokommissionen netop undersøger dette Spørgsmaal. Denne Landbokommission bruger maaske noget lang Tid til at overveje Spørgsmaalet, og der kunde maaske være Tale om paa en eller anden Maade at faa den til at fremme Arbejdet noget. Det skal jeg dog ikke udtale mig om, men jeg tror, vi kan være enige om, at det er nødvendigt at afvente Landbokommissionens Betænkning, ogsaa angaaende Fæstespørgsmaalet, og undlade at optage det paa dette lille Lovforslag. Det ærede Medlem fra Næstved (Andreasen) har Ret i, at Vilhelm Lassen var Tilhænger af, at det i alt Fald blev forsøgt at indføre Fæste. Han har skrevet en Pjece derom, som vi vistnok alle har læst. Men han var ikke doktrinær, han tog praktisk paa Sagerne og indsaa efterhaanden mere og mere, at der ude i Befolkningen i Virkeligheden ingen Stemning var for Fæste, men at man helst

wilde have Privateje. Derfor frafaldt han Kravet om Fæste, om han end havde Sympati derfor. Jeg tror nok, at en Del indenfor Venstre i dette Øjeblik har Sympati for at gøre Forsøg med Fæste, men jeg tror ikke, man skal begynde derpaa gennem denne Lov. Hvis vi skulde ind derpaa, maatte Staten eller Kommunen tage sig deraf. Jeg tror ikke, at private Foreninger kan rejse de enorme Kapitaler, der udfordres til at opkøbe store Landejendomme og efterhaanden give dem i Fæste.

Jeg takker den højtærede Minister for hans Udtalelser overfor mit Ønske om en Oversigt over, hvorledes den gældende Lov har virket. Ministeren udtalte, at man kunde finde Oplysninger derom i Statsregnskabet, og at det derfor maaske ikke var saa nødvendigt at faa dem sammen med dette Lovforslag. Men det forekommer mig, at selv om man kan se Hovedsummerne der, vil det være nyttigt at have disse Oplysninger som Bilag til dette Lovforslag. (*Finansministeren* [Brandes]: Det skal Rigsdagen faa.) Jeg takker derfor. Det vilde være heldigt at kunne se, hvor mange Udstykningsforeninger vi har, hvor mange Landejendomme der er udstykket, hvor mange Brug der er blevet af disse, og hvor store disse Brug er blevet, og maaske faa Besked om, hvorledes en normal Vedtægt ser ud. Jeg har ingenlunde, hvad Ministeren maaske har troet, ment, at han vilde skjule noget for Rigsdagen. Jeg ved, at Finansministeren er en aaben Natur, som aldrig stikker noget under Stolen, men er villig til at give Rigsdagen de nødvendige Oplysninger.

Den højtærede Minister udtalte, at han ikke fandt nogen Grund til at forhøje Grænsebeløbet 15,000 Kr., fordi der i den Tid, han havde været Finansminister, ikke havde været ret mange Tilfælde, hvor man havde ønsket at kunne gaa højere end til 15,000 Kr. Jeg skal bøje mig for Ministeren og indrømme, at der i saa Fald ikke er Grund til at forhøje Grænsebeløbet, saa der for mig ikke er Grund til at fastholde det Ønske.

Andreasen: Til den højtærede Finansminister skal jeg sige, at det aldeles ikke har været min Agt at yde nogen